

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec T-402/20

**Zippo Manufacturing Co. a i.
proti
Európskej komisii**

Rozsudok Všeobecného súdu (tretia komora) z 18. októbra 2023

„Obchodná politika – Nariadenie (EÚ) 2020/502 – Opatrenia prijaté Spojenými štátmi na dovoz určitých výrobkov z hliníka a ocele – Rozhodnutie Európskej únie o pozastavení obchodných koncesíí a iných rovnocenných záväzkov – Dodatočné clá na dovoz výrobkov zo Spojených štátov – Žaloba o neplatnosť – Aktívna legitímácia – Prípustnosť – Zásada riadnej správy vecí verejných – Právo byť vypočutý“

1. *Žaloba o neplatnosť – Fyzické alebo právnické osoby – Akty, ktoré sa ich priamo a osobne týkajú – Osobná dotknutosť všeobecne záväzným právnym aktom – Podmienky – Nariadenie, ktorým sa stanovujú vyrovnávacie opatrenia v súvislosti s koncesiami v obchodných vzťahoch s treťou krajinou – Žaloba podniku vyvážajúceho dotknuté výrobky do Únie – Existencia osobitnej situácie, ktorá tento podnik charakterizuje vo vzťahu k akémukoľvek inému prevádzkovateľovi – Prípustnosť (Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)*

(pozri body 22, 24, 26 – 30)

2. *Žaloba o neplatnosť – Fyzické alebo právnické osoby – Akty, ktoré sa ich priamo a osobne týkajú – Priama dotknutosť – Kritériá – Nariadenie, ktorým sa stanovujú vyrovnávacie opatrenia v súvislosti s koncesiami v obchodných vzťahoch s treťou krajinou – Priama dotknutosť podniku vyvážajúceho dotknuté výrobky do Únie (Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)*

(pozri body 32, 33, 35 – 43)

3. *Žaloba o neplatnosť – Podmienky prípustnosti – Fyzické alebo právnické osoby – Žaloba podaná viacerými žalobcami proti tomu istému rozhodnutiu – Aktívna legitímácia jedného z nich – Prípustnosť žaloby v celom rozsahu (Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)*

(pozri body 44 – 46)

4. *Žaloba o neplatnosť – Záujem na konaní – Záujem, ktorý sa posudzuje ku dňu podania žaloby – Nariadenie, ktorým sa stanovujú vyrovnávacie opatrenia v obchodných vzťahoch s treťou krajinou – Dočasné pozastavenie uvedeného nariadenia počas konania – Zachovanie záujmu žalobcov na dosiahnutí uznania nezákonnosti napadnutého aktu (Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)*

(pozri bod 47)

5. *Spoločná obchodná politika – Obrana proti prekážkam v obchode – Ochrana pred opatreniami tretej krajiny týkajúcimi sa dovozu určitých výrobkov – Nariadenie, ktorým sa stanovujú vyrovnávacie opatrenia v súvislosti s koncesiami v obchodných vzťahoch s touto krajinou – Zhromažďovanie informácií pred prijatím uvedeného nariadenia – Informovanie zúčastnených strán akýmikoľvek vhodnými prostriedkami verejnej komunikácie – Povinnosť informovať zúčastnené strany uverejnením oznámenia v Úradnom vestníku Európskej únie – Neexistencia [Charta základných práv Európskej únie, článok 41 ods. 2 písm. a); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 654/2014, článok 4 ods. 1 a článok 9 ods. 1]*

(pozri body 54 – 58)

6. *Spoločná obchodná politika – Obrana proti prekážkam v obchode – Ochrana pred opatreniami tretej krajiny týkajúcimi sa dovozu určitých výrobkov – Rešpektovanie práva na obhajobu – Právo byť vypočutý – Rozsah – Podniky vyrábajúce alebo vyvážajúce dotknuté výrobky, ktoré sa nezúčastňovali na zhromažďovaní informácií – Zahrnutie – Podmienky – Identifikácia počas postupu prijatia [Charta základných práv Európskej únie, článok 41 ods. 2 písm. a); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 654/2014, článok 3 písm. c), článok 4 ods. 1, článok 4 ods. 2 písm. c) a článok 9 ods. 1]*

(pozri body 59 – 77)

7. *Spoločná obchodná politika – Obrana proti prekážkam v obchode – Ochrana pred opatreniami tretej krajiny týkajúcimi sa dovozu určitých výrobkov – Rešpektovanie práva na obhajobu – Právo byť vypočutý – Porušenie z dôvodu absencie konzultácie podniku identifikovaného počas postupu prijímania uvedeného nariadenia – Dôsledok – Zrušenie sporného rozhodnutia – Podmienky – Možnosť dotknutého podniku lepšie zabezpečiť svoju obhajobu v prípade neexistencie tejto procesnej vady – Posúdenie z prípadu na prípad [Dohoda WTO o ochranných opatreniach, článok 8 ods. 2; Charta základných práv Európskej únie, článok 41 ods. 2 písm. a) a článok 52 ods. 1; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 654/2014, článok 9 ods. 1]*

(pozri body 78 –86)

Zhrnutie

V apríli 2020 Európska komisia v reakcii na zvýšenie ciel na dovoz určitých výrobkov z hliníka a ocele Spojenými štátmi americkými usúdila, že je potrebné prijať opatrenia na vykonanie nariadenia č. 654/2014¹ o výkone práv Únie na účely uplatňovania a presadzovania pravidiel medzinárodného obchodu. Komisia po tom, čo požiadala zúčastnené strany o stanovisko podľa článku 9 uvedeného nariadenia, prijala vykonávacie nariadenie 2020/502², ktorým sa stanovuje uplatňovanie dodatočných ciel na dovoz kovových mechanických zapaľovačov (ďalej len „dotknuté výrobky“) s pôvodom v Spojených štátoch.

Žalobkyne, spoločnosť Zippo Manufacturing Co. (ďalej len „ZMC“), so sídlom v Spojených štátoch amerických, a jej dcérske spoločnosti Zippo GmbH a Zippo SAS pôsobia v oblasti výroby, distribúcie a uvádzania dotknutých výrobkov na trh v Európskej únii. Keďže sa tieto spoločnosti nezúčastnili na zhromažďovaní informácií uskutočnenom Komisiou, podali žalobu o neplatnosť sporného nariadenia v rozsahu, v akom sa na ne vzťahujú ustanovenia uvedeného nariadenia.

Komisia vzniesla námietku neprípustnosti tejto žaloby z dôvodu, že žalobkyne nemajú aktívnu legitimáciu podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, keďže napadnuté nariadenie sa ich osobne ani priamo netýka.

Všeobecný súd zamietol túto námietku neprípustnosti a vyhlásil žalobu za prípustnú. Vo veci samej rozhodol, že žalobný dôvod založený na porušení zásady riadnej správy vecí verejných je dôvodný a v dôsledku toho zrušil napadnuté nariadenie v rozsahu, v akom sa týka výrobkov vyrábaných a distribuovaných žalobkyňami. V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatoval porušenie práva byť vypočutý podľa článku 41 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie počas zhromažďovania informácií, ktoré uskutočnila Komisia pred prijatím napadnutého nariadenia.

Posúdenie Všeobecným súdom

Všeobecný súd v prvom rade skúmal prípustnosť žaloby, pričom na úvod pripomenul, že podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ môže fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti všeobecne záväznému právnemu aktu, akým je nariadenie, len ak sa jej predmetný akt priamo a osobne týka.

Pokiaľ ide o osobnú dotknutosť, Všeobecný súd rozhodol, že zo skutočností uvedených v spise vyplýva, že existuje súbor skutkových a právnych okolností vytvárajúcich osobitnú situáciu, ktorá charakterizuje ZMC vo vzťahu ku všetkým ostatným hospodárskym subjektom, a ktorá preukazuje, že bola sporným nariadením osobne dotknutá. ZMC totiž z právneho hľadiska dostatočne preukázala, že je okrem iného jediným vyvážajúcim výrobcom dotknutých výrobkov zo Spojených štátov do Únie a že štát Pensylvánia, v ktorom má ZMC sídlo, je jedným z federálnych štátov Spojených štátov amerických, ktorý bol zohľadnený na účely výberu výrobkov, na ktoré sa vzťahujú vyrovnávacie opatrenia.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 654/2014 z 15. mája 2014 o výkone práv Únie na účely uplatňovania a presadzovania pravidiel medzinárodného obchodu, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 3286/94 stanovujúce postupy Spoločenstva v oblasti spoločnej obchodnej politiky s cieľom zaistenia uplatňovania práv Spoločenstva podľa pravidiel medzinárodného obchodu, najmä tých, ktoré boli vytvorené pod záštitou Svetovej obchodnej organizácie (Ú. v. EÚ L 189, 2014, s. 50).

² Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/502 zo 6. apríla 2020 o určitých opatreniach obchodnej politiky týkajúcich sa určitých výrobkov s pôvodom v Spojených štátoch amerických (Ú. v. EÚ L 109, 2020, s. 10, ďalej len „napadnuté nariadenie“)

Pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa priamej dotknutosti, táto podmienka vyžaduje, aby boli splnené dve kritériá, a to, aby akt priamo ovplyvňoval právne postavenie dotknutej osoby a aby neponechával nijaký priestor na voľnú úvahu adresátom povereným jeho uplatňovaním.

V tomto kontexte Všeobecný súd po prvé zdôraznil, že členské štáty poverené vykonaním napadnutého nariadenia nemajú žiadnu mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o sadzbu predmetného dodatočného cla na dovozy do Únie a uloženie tohto cla na dotknuté výrobky. Po druhej konštatoval, že na jednej strane ZMC ako jediný výrobca vyvážajúci dotknuté výrobky je priamo dotknutý nepriaznivými dôsledkami, ktoré sledovala Komisia, keď prijala sporné nariadenie. Na druhej strane sporné nariadenie tým, že zasahuje do práva na prístup týchto výrobkov na trh Únie, sa dotýka aj práva na prístup výrobkov ZMC, čím má na túto spoločnosť priame právne účinky.

Vzhľadom najmä na tieto úvahy Všeobecný súd dospel k záveru, že ZMC je napadnutým nariadením priamo a osobne dotknutá, a je preto aktívne legitimovaná v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

V druhom rade, pokiaľ ide o vec samu, Všeobecný súd preskúmal výhrady žalobkýň založené na porušení zásady riadnej správy vecí verejných, najmä ich práva byť vypočuté.

V tejto súvislosti pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry sa právo byť vypočutý ako zásada a základné právo právneho poriadku Únie, ktoré je zaručené článkom 41 ods. 2 písm. a) Charty, uplatňuje v každom konaní, ktoré môže viesť k prijatiu aktu spôsobujúceho ujmu, teda aktu, ktorý môže nepriaznivo ovplyvniť záujmy jednotlivca alebo dotknutého členského štátu. Okrem toho sa toto právo uplatňuje aj v prípade neexistencie osobitnej právnej úpravy.

V prejednávanej veci Všeobecný súd na jednej strane poznamenal, že žiadne ustanovenie nariadenia č. 654/2014 nevyklučuje ani výslovne neobmedzuje právo byť vypočutý v prípade podnikov, ktorých výrobky podliehajú vyrovnávacím opatreniam stanoveným vo vykonávacom akte, ktoré prijala Komisia v súlade s uvedeným nariadením. Okrem toho článok 9 ods. 1 uvedeného nariadenia v rozsahu, v akom stanovuje povinnosť Komisie vyžadovať informácie a stanoviská týkajúce sa hospodárskych záujmov Únie, pokiaľ ide o tovary alebo služby alebo konkrétne sektory, nepredstavuje vykonanie práva uvedených podnikov byť vypočuté. Je pravda, že ak sa podnik zúčastnil na takomto zhromažďovaní informácií, nemožno vylúčiť záver, že účinne a efektívne uplatnil svoje záujmy alebo skutočnosti týkajúce sa jeho osobnej situácie. Ak sa však podnik, ktorého záujmy by mohli byť nepriaznivo dotknuté týmito vyrovnávacími opatreniami, nezúčastnil na takomto zhromažďovaní informácií, nemožno sa domnievať, že jeho právo byť vypočutý bolo dodržané len z dôvodu, že Komisia si splnila svoju povinnosť zorganizovať uvedené zhromažďovanie informácií.

Na druhej strane vyrovnávacie opatrenie prijaté na základe nariadenia č. 654/2014 môže nepriaznivo ovplyvniť záujmy podnikov vyvážajúcich výrobky dotknuté týmto opatrením, aj keď nebolo prijaté v individuálnom konaní začatom proti týmto podnikom. Z toho vyplýva, že tieto podniky sa môžu dovolávať práva byť vypočuté najmä v prípade, o aký ide aj v prejednávanej veci, keď uskutočnenie postupu prijatia vykonávacieho aktu viedlo Komisiu k identifikácii uvedených podnikov.

Tento záver nemožno spochybníť argumentáciou Komisie, podľa ktorej nemala k dispozícii dostatočný čas potrebný na vypočutie žalobkyní počas postupu prijímania napadnutého nariadenia, keďže pri prijímaní tohto nariadenia sa musia dodržať lehoty stanovené v Dohode Svetovej obchodnej organizácie (WTO) o ochranných opatreniach.

Je totiž úlohou Komisie jednak ubezpečiť sa, že boli dodržané lehoty vyplývajúce z Dohody WTO o ochranných opatreniach, a jednak vypočuť žalobkyne, ktoré mali právo byť vypočuté počas postupu prijímania napadnutého nariadenia. Keďže Komisia nepreukázala, že žalobkyne nemohli byť účinne vypočuté počas uvedeného postupu, Všeobecný súd sa domnieval, že disponovala dostatkom času potrebného na to, aby žalobkyniam umožnila vykonať ich právo byť vypočuté.

Pokiaľ ide o dôsledky tejto procesnej vady, z ustálenej judikatúry vyplýva, že porušenie práva na obhajobu môže viesť k zrušeniu rozhodnutia vydaného v určitom konaní iba vtedy, ak by bez tejto vady mohlo toto konanie viesť k inému výsledku. Táto požiadavka je splnená, ak dotknutý podnik preukáže, že v prípade neexistencie uvedenej procesnej vady by mohol lepšie zabezpečiť svoju obhajobu.

V prejednávanej veci sa Všeobecný súd domnieval, že ak by žalobkyne mohli uplatniť svoje právo byť vypočuté v priebehu uvedeného postupu, mohli by uviesť tvrdenia obsiahnuté v žalobe, a tak lepšie zabezpečiť svoju obhajobu. Okrem toho, keďže ZMC je jediným výrobcom vyvážajúcim predmetné výrobky, nemožno vylúčiť, že sporné nariadenie by malo iný obsah.

Vzhľadom na tieto úvahy Všeobecný súd rozhodol, že porušenie práva žalobkyní byť vypočuté mohlo mať vplyv na výsledok konania, a preto zrušil sporné nariadenie v rozsahu, v akom sa týka dotknutých výrobkov.